

Úvod do preklinické medicíny

PATOLOGIE

Lidmila Koldová

Praha

Univerzita Karlova v Praze

3. lékařská fakulta

2013

Úvod do preklinické medicíny: Patologie

Autor a editor textu:

MUDr. Lidmila Koldová

Ústav patologie 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Fakultní nemocnice královské Vinohrady

Recenzent:

doc. MUDr. Dana Marešová, CSc.

Pořadatel uceleného pětidílného souboru Úvod do preklinické medicíny:

MUDr. Kateryna Nohejlová, Ph.D.

Ústav normální, patologické a klinické fyziologie 3. LF UK

Recenzent uceleného pětidílného souboru Úvod do preklinické medicíny:

doc. MUDr. Dana Marešová, CSc.

Pořadí vydání: 1. vyd.

© 2013; Univerzita Karlova v Praze, 3. lékařská fakulta

ISBN: 978-80-87878-03-3

Publikace byla vydána za finanční podpory projektu „Základy lékařských věd pro studenty z nelékařských oborů a přípravný kurz pro doktorandy na 3. LF UK (CZ.2.17/3.1.00/34148)“ operačního programu OPPA – Praha & EU Investujeme do vaší budoucnosti.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné publikace nesmí být žádným způsobem reprodukována, ukládána a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu vydavatele a autorů.

OBSAH

Předmluva	7
OBEČNÁ PATOLOGIE	9
1 Úvod do patologie	9
1.1 Patologie, její předmět patologická anatomie	9
1.2 Úkoly patologie v praxi, zejména v léčebně preventivní péči	10
2 Nemoc, smrt, regresivní a metabolické změny	12
2.1 Nemoc	12
2.2 Smrt	13
2.3 Regresivní a metabolické změny	14
2.4 Poruchy metabolismu minerálních látek	18
2.5 Pigmentace	20
3 Zánět	24
3.1 Příčiny	24
3.2 Dělení zánětů	24
3.3 Patogeneze základních projevů zánětu	25
3.4 Projevy zánětu	25
3.5 Mikroskopické změny při zánětu	26
3.6 Patogeneze zánětu a složení zánětlivého exsudátu a zánětlivého infiltrátu	26
3.7 Formy zánětu	28
3.8 Celkové infekce	30
3.9 Specifické záněty	32
4 Progresivní změny	37
4.1 Regenerace	37
4.2 Reparace	37
4.3 Hypertrofie a hyperplázie	38
4.4 Metaplázie	39
4.5 Transplantace – přenesení tkáně nebo orgánů	39
5 Nádory	40
5.1 Obecné vlastnosti nádorů	41
5.2 Rozdělení (klasifikace) nádorů	41
SPECIÁLNÍ PATOLOGIE	54
6 Patologie oběhového systému	54
6.1 Nemoci perikardu (osrdečníku)	56
6.2 Nemoci myokardu	57
6.3 Nemoci endokardu	61
6.4 Oběhová insuficience při onemocnění cév	63
6.5 Oběhová insuficience při poruchách množství a složení krve	65
6.6 Místní poruchy krevního oběhu	67

7 Nemoci dýchacího ústrojí	71
7.1 Nemoci dýchacích cest	72
7.2 Nemoci plic	75
7.3 Nemoci pleury	79
8 Patologie trávicího ústrojí	80
8.1 Nemoci ústní dutiny a slinných žláz	80
8.2 Nemoci hltanu	81
8.3 Nemoci jícnu	82
8.4 Nemoci žaludku	83
8.5 Nemoci tenkého a tlustého střeva	86
8.6 Nemoci pobřišnice	93
8.7 Nemoci pankreatu (slinivky břišní)	94
8.8 Nemoci jater	96
8.9 Nemoci žlučníku a žlučových cest	99
9 Patologie močového ústrojí	100
9.1 Nemoci ledvin	100
9.2 Patologie vývodných močových cest	105
10 Patologie mužského pohlavního ústrojí	107
10.1 Vývojové, cirkulační a stagnační změny	107
10.2 Záněty	107
10.3 Nádory	108
10.4 Nemoci prostaty	108
11 Patologie ženského pohlavního ústrojí	110
11.1 Vulva	110
11.2 Vagína	111
11.3 Děloha (uterus)	111
11.4 Vejcovody	113
11.5 Ovaria	114
12 Patologie mléčné žlázy	116
12.1 Vývojové vady	116
12.2 Záněty	116
12.3 Hyperplastické změny	117
12.4 Nádory	117
13 Patologie centrálního a periferního nervového systému	119
13.1 Edém mozku	119
13.2 Hydrocefalus	119
13.3 Ischémie mozku	119
13.4 Intrakraniální hemoragie	121
13.5 Záněty mozkových plen	122
13.6 Absces mozku	123
13.7 Záněty mozku	123
13.8 Degenerativní onemocnění centrálního nervového systému a míchy	124
13.9 Demyelinizační onemocnění	125
13.10 Nádory centrální nervové soustavy	125
13.11 Nemoci periferního nervového systému	126

14 Patologie endokrinního systému	127
14.1 Hypofýza	127
14.2 Štítná žláza	128
14.3 Patologie příštítných tělísek	131
14.4 Patologie nadledvin – kůry a dřeně	131